

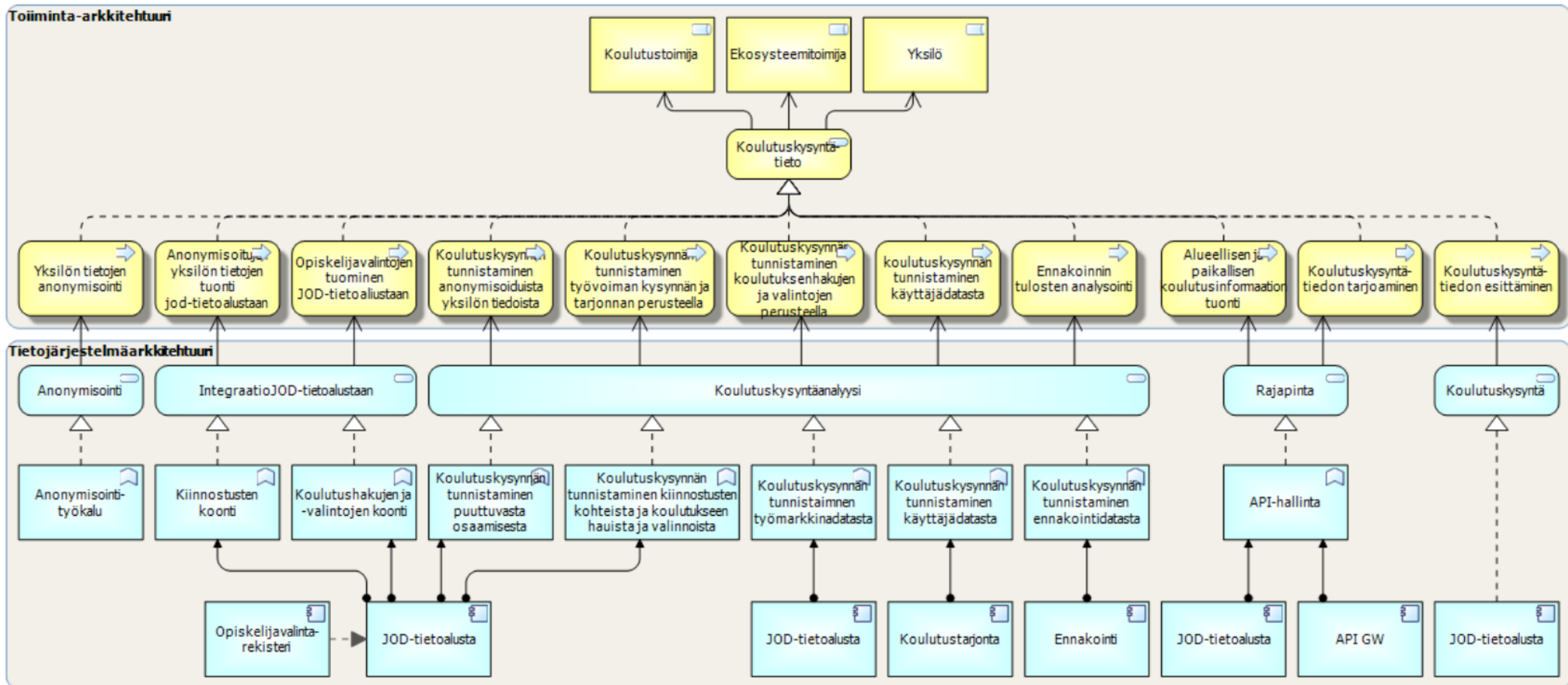
OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSTYRELSEN

Selvitys JOD07 koulutuskysyntätiedot

9-2022

JOD07 Koulutuskysyntätietopalvelu ”kattaa koulutuskysyntätiedon tunnistamisen ja koostamisen eri tietolähteistä”

Ohjausryhmän linjaus

- Aloitetaan kokonaisuuden selvitystyö Koulutustarjonta/ opiskelijavalintarekisterin pohjalta tehtävillä analyyseillä. Tästä selvityksestä vastaa OPH.
- Muiden tietojen osalta OKM vastaa selvityksestä

Selvityksen tavoite

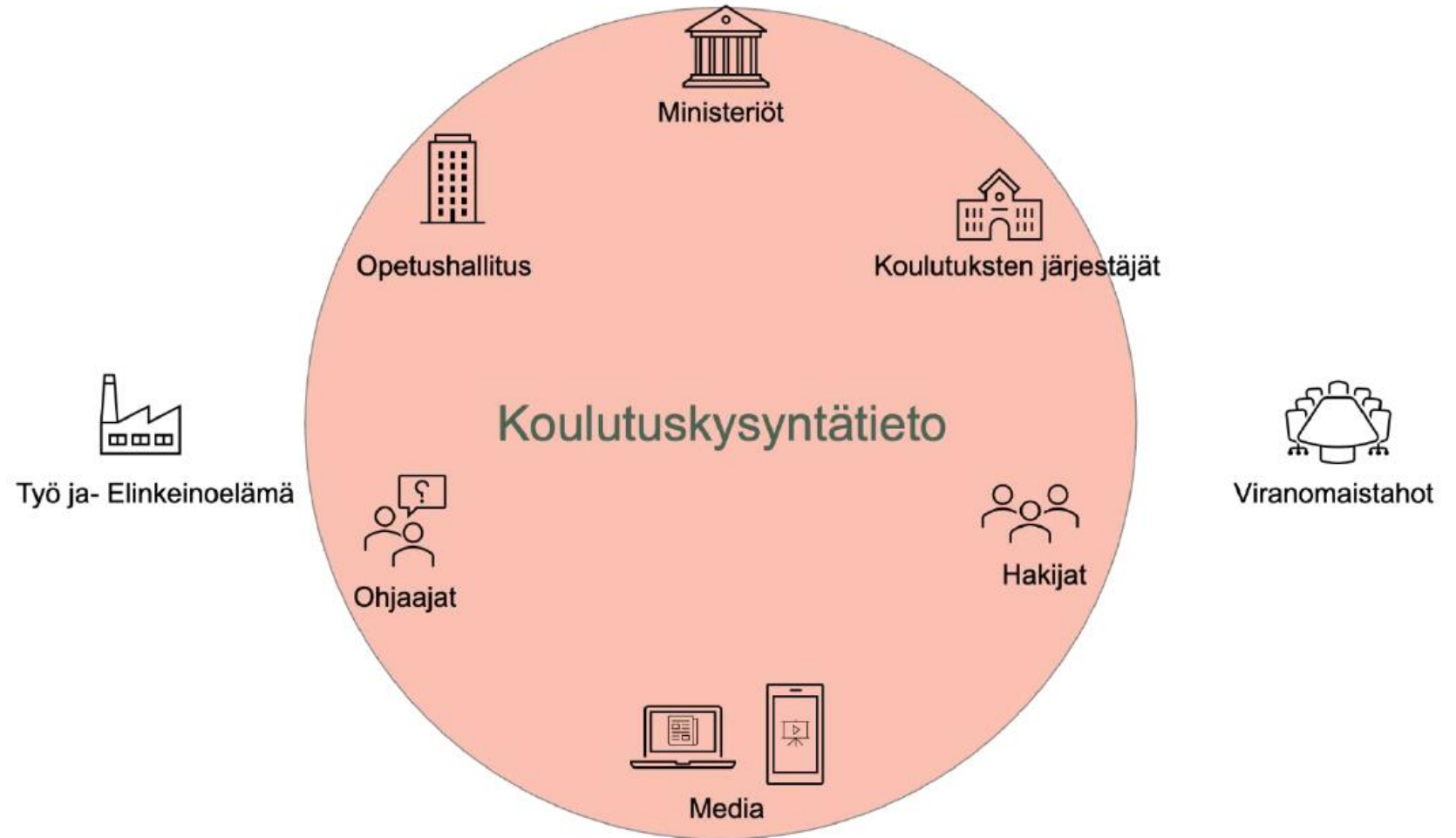
- Selvityksen tavoitteena oli pohtia, mitä koulutusksyntätietoa voisi tuottaa olemassa olevan tietopohjan perusteella. Lisäksi tavoitteena on selvittää, miten tätä koulutusksyntää kuvaavaa tietoa voisi laajentaa.
- Selvitys ja raportti pohjautuu asiantuntijahaastatteluihin, jotka toteutettiin vuoden 2022 elo-syyskuun aikana. Haastatteluiden pohjalta analysoitiin, miten koulutusksyntätietoa voisi laajentaa.

Käsitteet

- Koulutuskysyntätiedon määritelmä:
 - *yksilön tai oppijan omia haluja, tarpeita ja mielenkiinnonkohteita, mitä tulee erilaisiin koulutusvaihtoehtoihin ja -aloihin*
 - *elinkeinoelämän ja laajemmin yhteiskunnan tarpeita nykyisille ja tulevaisuuden osaajille*
- Tuotetaan lyhyen aikavälin taloussuhdannenäkymien ja pitkän aikavälin ennakointitulosten avulla. Työllisyystilanne, työelämän megatrendit, väestön ikääntyminen ja eläköityminen, yritysten tarve lisä kouluttaa vaikuttavat koulutuskysyntään. Kansalaisten osalta koulutuskysyntään vaikuttavat mielikuvat sekä tarjolla oleva tieto eri opinnoista, työtehtävistä ja työllisyystilanteesta.
- Tiivistettynä koulutuskysyntätieto vastaa kysymykseen ”Minkälaista koulutusta valtakunnassa tulisi tarjota?”

-
- Koulutuskysyntätietoa hyödynnetään tällä hetkellä eri tavoin:
 - **Kansalaiset**, jotka hakevat koulutuksiin seuraavat koulutuksiin hakeutuvien tilastoja, erityisesti sisäänpääsyprosentteja ja niiden kehittymistä eri vuosina.
 - **Koulutuksen järjestäjät** seuraavat sitä, millainen vetovoima eri koulutuksilla on. Tätä seuraa myös **opetus- ja kulttuuriministeriö** tehdessään päätöksiä koulutuksiin ja niiden aloituspaikkoihin liittyen.
 - **Media** hyödyntää koulutuskysyntätietoa tuottaessaan sen pohjalta kansalaisille sisältöä
 - **Opetushallituksen ennakointi** tarkastelee koulutuskysyntätietoa ennakointinäkökulmasta keskipitkällä ja pitkällä aikavälillä; millainen koulutuksen tulee olla, jotta se tulevaisuuden osaamistarpeisiin.
-

Sidosryhmät

Havainnekuva tunnistetuista sidosryhmistä koulutuskysyntätietoon liittyen

Mitä koulutustarjonnan ja opiskelijavalintarekisterin tietoja olisi jo käytettävissä ”koulutuskysyntätietopalvelun” pohjaksi

- Koulutustarjontaan liittyvät tiedot - mitä koulutustarjontaa (ml. aloituspaikat)
Opintopolussa on:
 - koulutusaloittain
 - koulutustyypeittäin
 - koulutuksen järjestäjittäin
 - opetustavoittain
 - opetuskielen mukaan
 - alueellisesti

Mitä koulutustarjonnan ja opiskelijavalintarekisterin tietoja olisi jo käytettävissä ”koulutuskysyntätietopalvelun” pohjaksi

- Opiskelijavalintarekisteri (ml. KOSKI):
 - Mihin koulutukseen haetaan - *vetovoimatieto*
 - hakijamäärät
 - hyväksytyt
 - paikan vastaanottaneet
 - ensisijainen hakukohde
 - Mistä haetaan
 - hakijan liikkuvuus/etäisyys ml. edellinen oppilaitos
 - hakijan pohjakoulutustiedot

Mitä koulutustarjonnan ja opiskelijavalintarekisterin tietoja olisi jo käytettävissä ”koulutuskysyntätietopalvelun” pohjaksi

- Millainen pitovoima opiskelupaikalla on
 - aloittaneet
 - keskeyttäneet
 - valmistuneet

Mitä koulutustarjonnan ja opiskelijavalintarekisterin tietoja olisi jo käytettävissä ”koulutuskysyntätietopalvelun” pohjaksi

- Opintopolusta saatavat tiedot – käyttöön liittyvät tiedot:
 - Opintopolku.fi-sivuston analytiikkatiedot
 - hakusanat
 - kävijämäärät
 - kävijöiden maat
 - käynnin kestot
 - siirtymissivut (sisään ja pois)
 - lähtevien linkkien käyttö
 - saapumiset kanavatyypeittäin (somet, hakukoneet, muut verkkosivut, yms.)
- Ajallinen ulottuvuus (miten tilanne on muuttunut edellisten osalta)

- Edellisten pohjalta olisi mahdollista koostaa JOD07 koulutuskysyntätieto erikseen hyödynnettäväksi osana tietotuotantoa
- Osa tiedoista on jo käytössä mm. Vipusessa
- Palvelukehityksessä tulee miettiä, miten tietoja esitetään ja missä kohdin
- Käyttäjälähtöistä näkökulmaa on syytä korostaa tiedon ymmärrettävyyden lisäämiseksi

**Mitä Opetushallituksen tietoja
ei vielä hyödynnetä
kattavasti?**

Opetushallinnon tilastot osana koulutustarjontaa ja sen esittämistä

- Hakijatilastoja ei koosteta koulutustarjontanäkymässä käyttäjälle vaan hän etsii tietoa erikseen muista tietolähteistä (mm. Vipunen)
- Konkreettinen esimerkki kehitysehdotuksesta:
 - Hakijatilastoja voisi saada osaksi esitettäviä hakukohdetietoja koulutuksen toteutuksella
 - Paljonko haki
 - Paljonko haki ensisijaisesti
 - Paljonko hakijoista valittiin
 - Paljonko valituista otti paikan vastaan
 - Paljonko paikan vastaanottaneista aloitti opinnot
 - Tietoja näytettäisiin vastaavanlaisen koulutuksen hakukohteista edellisellä hakukierroksella
 - Graafi tai muu indikaattorikehitys vuosien varrella

Koulutuksen hakukohteet

📅 Yhteishaku (1)

Arkkitehtuuri, tekniikan kandidaatti ja arkkitehti (3 v + 2 v) - DIA-yhteisvalinta

Aalto-yliopisto, Taiteiden ja suunnittelun korkeakoulu

Haku alkaa:

16.3.2022 klo 08:00

Haku päättyy:

30.3.2022 klo 15:00

Koulutus alkaa:

Syksy 2022

Pohjakoulutus:

Yleinen yliopistokelpoisuus

Opiskelupaikkoja:

54, joista ensikertalaisille 27

Hakijoita v. 2021:

735

Valittuja v. 2021:

50

Sisäänpääsy-% v. 2021:

6,8 %

[Täytä hakulomake](#)

[Lue valintaperusteet](#)

Käyttäjän toiminnan analytiikka

- Tällä hetkellä tilastointi perustuu pitkälti siihen tietoon, jota kerätään, kun käyttäjä on jo hakenut koulutukseen täyttämällä hakulomakkeen. Käyttäytymistä sivuilla seurataan hyvin yksinkertaisella tasolla (kävijämäärät opintopolussa yleisesti).
- Koulutuskysyntään liittyvää tietoa, jota ei vielä kerätä:
 - kuinka usein koulutus tulee hakutulostaukseen (päätyvätkö tietyt koulutukset useammin tuloksiksi kuin toiset?)
 - kuinka usein avataan koulutuksen tiedot tarkempaan tarkasteluun (koulutussivujen avausmäärät)
 - kuinka usein avataan koulutuksen toteutuksen tiedot tarkempaan tarkasteluun (toteutussivujen avausmäärät)
 - vertaillaan koulutuksen/toteutuksen tietojen tarkastelujen määrää ja koulutukseen hakeneiden määrään (avausmäärät / hakijamäärät)
 - millä hakusanoilla ei löydy tuloksia (onko ns. ”kuolleita kulmia”?)
 - mitä sisältösivuja katsotaan Opintopolku.fi -sivustolla (miten tietoa haetaan eri koulutuksista ja koulutustyypeistä?)
 - miten sivustolla liikutaan (polut, siirtymät, cursorin heatmapit, jne.)
 - miten suodattimia ja rajaimia käytetään
 - millä hakusanoilla päädytään opintopolkuun hakukoneista

Sekä palvelua että sen tuottamaa analytiikkaa voisi kehittää niin, että käyttäjien tuottamaa tietoa saataisiin myös siitä, mitä tapahtuu ennen 'täytä hakemus' -napin painallusta.

Kehittämisideat koulutusksyntätiedon lisäämiseksi liittyivät pitkälti Opintopolun ja sen tuottaman tiedon kehittämiseen.

Sanahakujen analytiikka

- Hakusanojen analysointi toisi näkymää siihen, mitä tietoja ja koulutuksia palvelusta haetaan ja näin kertoisi myös koulutuskysynnästä – tai ainakin käyttäjien kiinnostuksesta erilaisia koulutuksia kohtaan.
- Hakusanojen analysointi kertoisi myös sen, miten käyttäjät hakevat tietoa koulutuksista ja miten potentiaalisten hakijoiden käyttämä sanasto eroaa oppilaitosten käyttämästä termistöstä.

Kerätään käytetyt hakusana talteen ja analysoidaan niiden suhdetta olemassa olevaan sisältöön sekä puuttuvaan sisältöön

Mahdollistaa kuvausten kehittämisen paremmin vastaamaan käyttäjän todellisia hakusanoja

Tarkemman analytiikkatiedon näyttäminen ja sen perusteella asioiden esittäminen loppukäyttäjälle

- Osa tiedoista kiinnostaa loppukäyttäjiä (erit. hakija-, opintotilastot)
- Osa tiedoista hyödyttää palvelun kehittämistä ja koulutussuunnittelua (erit. analytiikka)
 - Keillä pääsy tietoihin? OKM? OPH? Koulutustoimijat? Muut toimijat?
- Mitä analytiikkatietoa voidaan esittää käyttäjälle? Onko jokin tieto sopimatonta palvelun käyttäjälle?
 - Huomioitava ohjausvaikutus (herkkä aihe)
 - Kysymys algoritmisesta harhasta/oikeellisuudesta/syrjinnästä (Algorithmic bias)
 - Aiheuttaako nykyinen (tai tulevaisuudessa haluttu) Opintopolun toiminta erilaiset koulutukset eriarvoiseen asemaan?
 - Antaako esim. hakumoottorin logiikka tiettyjä algoritmeista syntyneitä ”etuoikeuksia” tietyille tarjonnalle?
- Jako koulutuskysyntätietoon joka esitetään loppukäyttäjälle (front office) ja jota käytetään taustaprosessien tukena ja apuna (back office)

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSTYRELSEN

Kiitos!

*Ihmislähtöisiä palveluja jokaiseen elämäntilanteeseen
- jatkuvan oppimisen digitaalinen palvelukokonaisuus*

